

Oponentský posudek diplomové práce

Autorka : **Kateřina Reinischová**

Název práce : **La figure de Narcisse chez Andrée Gide, Paul Valéry et Jean Lorrain**

Vedoucí práce : PhDr. Catherine Ebert-Zeminová, Ph.D.

Oponent : Dr. PhDr. Renáta Listíková

Autorka diplomové práce zvolila komparatisticky zaměřené náročné literární, ale i filozofické téma, v němž sleduje podoby antického mýtu Narcise v románové tvorbě autorů náležejících k symbolickému proudu francouzské literatury na rozhraní 19. a 20. století. Metodologickým východiskem práce je postup od vymezení pojmů mýtus a symbol nejen v jejich tradičním literárním zpracování, ale i v širším etymologicko-filozoficko-psychologicko-antropologickém kontextu včetně studia bohaté odborné literatury. Autorka si tak připravila půdu k hledání specifických podob zobrazení mýtu Narcise v uměleckém proudu dekadence a symbolismu. Těžištěm práce je rozbor a komparace Gidova *Traité de Narcisse*, Valéryho poezie *Narcisse parle* a *Fragments de Narcisse* a konečně málo známý text pozapomenutého dekadentního autora Jeana Lorrain, *Narkiss*. Na základě analýzy textů uvedených autorů diplomantka přesvědčivě dokazuje, že podmínkou životnosti mýtu a schopnosti jej vnímat, je jeho neustálé opakování, ožívování v nových podobách a interpretacích, přesto, že základní smysl mýtu je konstantní. Právě literatura jako niterní výraz individuálního obrazu světa je jeho nositelkou, udržovatelkou a propagátorkou. Narcis, jednou nečinný ztrácející pud sebezáchovy, podruhé muž činu připravený k sebedestrukci, potřetí milující ve svém obraze ztracenou spřízněnou duši je však stále člověkem zamilovaným do sebe sama. Stále živé téma, byť ztvárněné různými autory v časově velmi vzdálených dobách a v odlišných interpretacích, příběh o Narcisovi tuto základní dimenzi neztrácí. Podnětné jsou však i další závěry autorky přesahující rámec samotné literární interpretace, a to nalézání dalších symbolů v narcisovském mýtu v textech uvedených autorů. Ten o vodě a vodní hladině stojaté či plynoucí, jako podstatě života i hlubině zapomnění, ten o zrcadle, jež je doménou především psychologie, nebo ještě ten o dvojediné podobě člověka marně hledající svou ideální polovinu, eventuálně svádějící marný boj mezi tělem a duší.

Několik poznámek na okraj : Uvádí-li autorka historii názvu symbolismus ve francouzské literatuře, opomněla, i když nepřímo ji evokuje v dalším textu, známou báseň Ch.

Baudelaira *Les Correspondances*, kde užívá pojmu symbol a která chronologicky předchází citovanému manifestu Symbolismu z pera Jeana Moréase (s. 12). Mýtus není tak docela "une fable", ta má v literatuře poněkud jiné žánrové vymezení, v tomto kontextu by byl vhodnější termín "légende, histoire" (s. 5, 15 aj.). Jen namátkou některé problematické formulace či chyby : místo "étalet les explications, la problématique" (viz Introduction) použít vhodnější développer (on étale la marchandise, au fig. par. ex. sa vie privée) : v odborném textu snad až příliš obrazné "pour nous paver le chemin vers..." p. 7 : co znamená "le symbole à part de faire entrevoir" p. 7 ? ; chybí plurálové -s v nadpisu, s. 13, ostatně sám nadpis je značně nejasný a kostrbatý : v Conclusion "... les trois auteurs qui (sic !) nous avons présenté...". Do poznámek pod čarou by bylo vhodné zařadit nejen údaje o citovaných dílech, ale i informace o autorech a další vysvětlivky, které, umístěné přímo v textu, ruší jeho plynulost. A jedna výtka : diplomantka opomněla poděkovat vedoucí své diplomové práce ! a její jméno uvádí s neúplným vědeckým titulem.

Francouzsky psaná diplomová práce Kateřiny Reinischové má velmi dobrou jazykovou úroveň, nicméně, zvláště v teoretické části představující sémantické hodnoty symbolu a procesy jeho percepce, se autorka nedokázala odpoutat od jazyka a formulací prostudované odborné literatury, i když při náročnosti tématu i pramenů jí to nelze příliš vyčítat. Za velmi vhodné považujeme zařazení fotokopií integrálních textů, jež jsou předmětem rozboru, a výčet dalších děl rozebíraných autorů v příloze na konci práce.

Bylo by zajímavé se v diskusi zamyslet zda a jak souvisí interpretace mýtu o Narcisovi a jeho specifické ztělesnění studovanými francouzskými autory s jejich uměleckou i lidskou osobností, eventuálně projevují-li se tyto autorské tendence v jejich dalších dílech.

Diplomová práce s úspěchem zpracovala náročné téma i bohatou odbornou literaturu, splňuje nároky na ni kladené, proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 18. května 2007

Dr. PhDr. Renáta Listíková
oponent